

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. V. Inferuntur quædam circa visionem creaturarum in Deo, ubi de
intensione, & extensione visionis & luminis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

requiri cognitionem terminorum, & effectuum supernaturalium, de quibus postea. Tertio dico, nil in eo esse incommodi ut Angelus Angelum, aut animam comprehendens, infinitos in iis actus possibiles abstractivè & imperfectè, seu, ut aiunt, quoad *An est*, ut bene hic advertit Arriaga, cognoscat.

X. *Angelus species omnes & indivisibilia potest imperfectè & confusè cognoscere.*
Dices: Ergo Angelus se, vel animam comprehendens, cognoscat etiam omnes species & individua possibilia, cum Angelus & anima possint circa eorum singula actu aliquo naturali versari. Respondetur, cognitionem illarum rerum multò adhuc futuram imperfectiorem cognitione actuam; cum enim species illæ & individua per hunc actum comprehensivum cognoscantur, non in seipsis immediate, sed solum in actibus, actus verò, ut numero præcedente vidimus, imperfectè tantùm, & confusè sciuntur, longè magis imperfectè & confusè cognoscuntur species & individua, cum magis adhuc mediatè innotescant, & non nisi per medium imperfectè cognitum, nempe actus percipiuntur, sicque uno gradu magis à claritate distant, quàm actus in quibus cognoscuntur.

XI. *Præres in Deo cognoscantur, sufficit eis esse in Deo eminenter.*
Obijcitur sextò: Creaturae non sunt in Deo, ergo non possunt in Deo cognosci. Distinguo antecedens; non sunt in Deo formaliter, concedo antecedens; non sunt in Deo eminenter, id est, non est in Deo virtus earum productiva, nego; hoc autem sufficit ut in Deo cognoscantur; prædicatum namque illud, cum essentialiter ad creaturas referatur, necessariumque cum iis habeat connexionem, intellectum ad illarum cognitionem manuducit quodammodo, easque in se veluti in causâ manifestat. Nec refert, res creatas variis esse imperfectionibus permixtas, res enim perfectior imperfectionibus permixtas, ut producere, ita manifestare potest, & in illius cognitionem ducere.

XII. *Non ea tantum qua actu existunt, sed etiam possibilia terminare possunt cognitionem.*
Obijcitur septimò: Creaturae possibiles, actu nihil sunt, cum non existant, ergo cognosci nequeunt in Deo, nec terminare visionem. Sed contra: indubitatum enim videtur, ea quæ actu non existunt, terminare posse abstractivè actus aliquos intellectus, & voluntatis; nos enim de rebus purè possibilibus loquimur, nempe de alio Cælo, Sole, Antichristo, non existentibus; inquirimus an alius mundus, alia series rerum possit à Deo produci, ergo de istis cogitamus, & hæc objecta repræsentamus.

XIII. *Vltimus ascenditur, res purè possibilis possit cognosci.*
Deinde, Deus per scientiam simplicis intelligentiæ res purè possibilis sibi repræsentat. Quamvis enim sit inter Theologos dissensio, utrum eas immediatè in ipsis cognoscat, an in seipso, nullus tamen negat Deum eas verè repræsentare, & cognoscere, nec volunt scientiam Divinam sistere adequatè & ultimè in Deo, & objecto increato, sed ulterius tendere eam dicunt in objecta creata, resque à Deo distinctas, quamvis in Deo, ut in medio cognito, repræsentatas.

XIV. *Ratio à priori cur non existentia terminare possint cognitionem.*
Ratio denique à priori est: terminare etenim cognitionem, non est aliquod physicè in eâ efficere, sed merè se habere objectivè, sicut se habent entia rationis, & negationes, quæ, esto cognoscantur, & actum cognitionis, tum Divinæ, tum intellectus creati terminant, ut dicam numero sequente, nullo tamen modo influunt. Adde, homines, frequenter sanitatem appetere, quæ tamen non solum actu non existit, sed sæpe nequidem est futura, sed merè possibilis.

XV. *Quo pacto peccatum, entia rationis, & negationes Deus non continet, utpote quæ non possunt producere, ergo nec cognosci poterunt in Deo.*
Respondetur, hæc omnia cognosci saltem posse in Scientia Dei, Deus enim ea perfectissimè cognoscit. Peccatum etiam, quoad positivum quod dicit, cognosci potest in Omnipotentia, cum ad illud physicè Deus concurrat.

SECTIO QUINTA.

Inferuntur quedam circa visionem creaturarum in Deo. Vbi de intentione, & extensione visionis & luminis.

EX dictis infero primò: in variis Dei Attributis videri posse creaturas. Inprimis, omnes omnino creaturae possibiles videri possunt in Omnipotentia, tanquam in medio cognito; cum enim illas contineat, optimè potest in earum cognitionem ducere. Deinde, ut in fine sectionis præcedentis dixi, cognosci possunt omnia tam possibilia quàm impossibilia in Scientia, utpote quæ est formalis & vitalis eorum expressio. Tertio in voluntate, si qua sit volitio circa purè possibilia, de quo alibi. Quarto in Processione activâ & passivâ verbi, quæ est dictio creaturarum; quod fortè de Processione etiam Spiritus Sancti dicendum. Sed de hoc postea.

Infero secundò: quando dicitur Deus per visionem beatam repræsentari immediatè, creatura mediatè, non esse ita intelligendum, quasi detur una visio ad Deum, alia orta ex priori, terminata ad creaturas, ut vult Vasquez citatus, disp. 50. sed solum dicitur visio mediatè dari ad creaturas, immediatè ad Deum, quia directè in eum fertur, ad illas autem solum indirectè, & secundariò, quantum scilicet Deus visus ducit tanquam medium cognitum in cognitionem creaturarum. Dicitur itaque visio creaturarum mediata, non quòd alia visio Dei mediet, sed quòd in eadem visione mediet objectum, Deus scilicet, in quo cognito tanquam in medio cognoscuntur, sicque est visio creaturarum mediata, mediatione non actuam, sed objectorum.

Infero tertio: Licet intentio propriissimè sumpta in visione, sit in ordine ad idem objectum, sicut intentio in aliis qualitatibus, calore, frigore &c. desumitur in ordine ad idem subiectum, quandoque tamen visio extenditur ad novum objectum, licet sit extensio respectu creaturae cognita, est tamen intentio respectu Dei, seu objecti formalis, quod per hoc non extensivè tantum, sed intensivè clarius videtur. Existimo nihilominus, Deum in ordine ad eandem creaturam posse clarius & clarius videri, nullo novo in eo objecto apparente, sicut etiam clarius & clarius videri potest, nullà omnino in eo visâ creaturâ, nec objecto secundario. Sicut qui videret essentiam divinam, nullâ visâ in ea creaturâ, posset ferventiùs eam & ferventiùs amare.

Licet autem possint creaturae per diversas partes visionis repræsentari in verbo, ita ut per unam partem visionis videatur hæc creatura in verbo, per aliam alia, & sic de cæteris, existimo tamen cum Suarez 1. o. 1. in 3. par. sect. 3. posse dari visionem indivisibilem quæ plures in Deo creaturas repræsentet, imò infinitas, quas omnes ita indivisibiliter respiceret hæc visio, ut si unam desineret repræsentare, periret. Nec tamen esset hæc visio infinita, sed substantialiter solum diversa à visionibus repræ-

ni, & negationes in Deo cognoscantur.

I. Creatura omnes videri possunt in Omnipotentia.

II. Quo sensu dicitur Deus per visionem beatam repræsentari immediatè, creatura mediatè.

III. Quæ ratione intelligenda sit intentio visionis beatificæ.

IV. Dari potest visio indivisibilis, quæ infinitas in Deo creaturas repræsentet.

repræsentantibus creaturas finitas; sicut enim repræsentatio objecti infiniti intensivè, nempe Dei, non arguit infinitatem in visione, ita nec objecti infiniti extensivè: ut latius ostensum est suprà d. 10. sect. secundâ.

V. *Vnde unus plures, alius pauciores in Deo creaturas videat.*

Quæres, unde proveniat, ut unus plures, alius pauciores creaturas videat in Verbo. Resp. formalem hujus rationem esse visionem ipsam, quæ per se ad hoc determinat: causa verò effectiva in actu primo determinans, est lumen gloriæ, quod quò perfectius, eò ad plures creaturas in actu primo extenditur, tantæ vel tantæ perfectionis. Quòd autem videantur hæ creaturæ potius quàm illæ, Suarez hic, lib. 2. cap. 21. Valentia, Salas, & alii volunt similiter id in lumen refundi. Probabilius tamen mihi videtur cum Arrubale hic, disp. 26. particularem determinationem visionis ad creaturas, non lumini, sed speciei, seu Deo per modum objecti concurrenti, esse assignandam: sic enim lumen majorem servat proportionem cum aliis habitibus supernaturalibus, ut cum habitu fidei, qui indifferens ex se, & aptus æqualiter est ad eliciendum actum fidei circa quodvis objectum materiale, quod substat revelationi divinæ.

VI. *Lumen non determinat ad objecta particularia, magis quàm habitus charitatis.*

Eodem modo habitus charitatis voluntatem in actu primo potentem reddit ad amandum quodvis objectum propter Deum, ad particularia tamen objecta non determinat. Deinde, sicut habitus gratiæ communiter ejusdem rationis esse dicitur in omnibus, & quamvis petat gloriam, seu visionem tantæ claritatis, tum in intentione, tum extensione, non tamen harum potius creaturarum quàm aliarum, idem in lumine, quod ad gratiam sequitur, contingit. Quare autem de facto, si sint duo Beati quorum singuli exigunt videre in Deo decem creaturas, unus has decem videat, alius alias, esto fortè congruentia aliqua sit ratione status, in quo in hac vita degebant, plerumque tamen refunditur in solam Dei voluntatem.

VII. *Beati, qui in verbo vident, vident ab initio omnia.*

Infero quartò cum S. Thomâ hic, a. 10. Beatos quæ in verbo vident, videre ab initio omnia. Ratio est, quia vel visio illa deberet paulatim successu temporis eadem numero extendi ad novas creaturas, ut vult Scotus, & hoc est impossibile, nec enim mutare potest objectum, magis quàm unio mutare extrema, ut in Logica ostendi: vel deberet fieri nova accessio & additio alterius partis visionis, terminatæ ad novam creaturam in Deo visam; hoc autem dici nequit, sic enim Beati crescerent in gloria substantiali, cum clariùs postea viderent Deum is, qui novam in eo creaturam cerneret, quàm ab initio cum videbat; quò enim plures videntur in Deo creaturæ, eò magis penetratur objectum primum, ut videtur manifestum.

VIII. *Non negat S. Thomas, Beatos omnia que vident, videre ab initio.*

Dices: S. Thomas infrâ, q. 57. a. 5. corp. affirmat Angelos beatos mysteria gratiæ, non omnia simul cognoscere, sed paulatim ea accipere, prout eorum officiis congruit, & prout voluerit ea ipsis revelare. Respondeo, solum velle sanctum Doctorem, quædam initio beatitudinis ab Angelis in verbo videri, quædam per privatas revelationes ipsis postea communicari, quæ tamen non videntur in verbo, nisi ad summum causaliter. Quo etiam modo explicari potest Concilium Senonense, dum ait, in Divinitatis speculo illucescere quidquid beatorum interfit. Hinc S. Augustinus lib. de cura pro mortuis agenda, cap. 15. & 16. inquirens quomodo sancti Martyres orationes ad se suas cognoscant, ait, vel ministerio Angelorum id fieri posse, vel ex peculiari Dei revelatione, nullam autem mentionem facit visionis in verbo; ergo innuit se uro ex

S. Augustinus.

prioribus modis arbitrari hoc fieri, licet alium modum non neget.

Infero quintò contra Suarezium hic, cap. 26. Molinam, & alios, posse Deum videri clarè à Beato quoad prædicata merè intrinseca, & ea quæ in ipso formaliter continentur, nullâ visâ in eo creaturâ, etiam in communi. Ratio est: licet namque Deus per Omnipotentiam, & alia Attributa, relationem transcendentalem dicat ad creaturas; sicut tamen non est necessarium, etiam juxta hos auctores, ut ratione illius relationis transcendentalis videntes Deum, videant creaturas in particulari, ad quas tamen in particulari terminatur ille respectus, ita nec quod videant eas in communi; sicut nec videns intuitivè Angelum, videt omnes terminos, ad quos extenditur, sic enim quivis Angelus inferior comprehenderet superiorem. Ad visionem ergo intuitivam, sufficit quod videantur prædicata alicujus rei ad intra, præcisè prout constitunt hanc entitatem distinctam ab omni aliâ, ita ut si alia entitas apponeretur, posset quis dicere, hæc non est illa, licet nulla cognoscantur connotata extrinseca.

IX. *Videri clarè potest Deo, nullâ in eo visâ creaturâ.*

Quid præcisè requiratur ad visionem intuitivam.

SECTIO SEXTA.

Quasnam in Deo creaturas de facto videat Beati.

SUPPONIMUS pro præsentibus, posse in Deo videri creaturas existentes, de quo tamen postea. Varii itaque hæc in re sunt dicendi modi. Durandus in 4. d. 49. q. 3. affirmat Beatos in verbo clarè & distinctè omnia, tam possibile, quàm quæ in aliquâ temporis differentiâ existentiam habitura sunt, conspiciere, eorumque cognitionem esse extensivè æqualem cognitioni Dei. Idem Bassolis de possibilibus asserit, negat de existentibus. Tertio, alii apud S. Thomam q. 20. de verit. a. 4. e contrario docent, Beatos non omnia possibile, quæque Deus novit per Scientiam simplicis intelligentiæ, sed quicquid præsens est, præteritum, aut futurum, in Deo cognoscere, eaque omnia quæ Deus scit scientia visionis.

I. *Variâ hæc re auctorum sententia.*

Secundus dicendum.

Tertia sententia.

Quartus nonnullorum dicendi modus est, Beatos res omnes, tum possibile, tum in quacunque temporis differentiâ existentes, videre in Deo in actu primo, & divisivè, non collectivè, & in actu secundo. Aiunt itaque, in potestate Beati esse, ut nunc has, nunc illas in Deo creaturas videat, ita ut quamcunque successivè clarè & distinctè videre queat, non tamen omnes simul; infinitæ enim cum sint, attentionem, inquirunt, requirerent infinitam, creaturæ de lege ordinariâ impossibile: ita S. Bonaventura in 3. d. 14. a. 2. q. 3. Gabriel in 3. d. 14. q. 1. Eandem sententiam tenet Scotus, idque non tantum per idem lumen fieri posse affirmat, sed etiam per eandem visionem, quam planè invariata, ut sect. præcedente, num. septimo vidimus, ad novas identidem creaturas vult extendi.

II. *Dicunt aliqui, beati omnia in actu primo in Deo videre, non in actu secundo.*

Opinio Scoti.

Dico primò cum S. Thoma hic, art. octavo, Beatos non videre distinctè in Deo omnia possibile, hæc enim est nimis perfecta visio, nec puræ creaturæ, de lege saltem ordinariâ, concedenda.

III. *Beati non vident in Deo omnia possibile.*

Dico secundò: neque etiam res omnes pro certa differentia temporis existentes vident Beati: ita communis sententia Theologorum, qui hoc aiunt, peculiariter Christi animæ competere, nec cadere in puram creaturam. Nec obstat illud S. Gregorii, lib. 2.

IV. *Nec etiam vident omnia existentia.*